

Brødremenigheden Christiansfeld

Nr. 3

Juli - August - September 2019

Brødremenigheden
i Christiansfeld

Præstebolig:

Lindegade 26
6070 Christiansfeld

Præst:

Jørgen Bøytler
Tlf.: 74561420
40361420

boytler@ebu.de

Regnskabskontor:

Nørregade 14 A
6070 Christiansfeld
Tlf.: 74561214

Bank: Reg: 9743

NR: 039 5639714

broedremenigheden

@christiansfeld.tv

Organist:

Mirjam Lumholdt

Mirjamlumholdt

@gmail.com

Ældsteråd:

Formand:

Henning Jacobsen

Lindegade 14

6070 Christiansfeld

Tlf.: 74561214

hejac@bbsyd.dk

Jørgen Bøytler

Ellen Frandsen

Inga Jakobsen

Hans Schmidt

Lone Madsen

Forstander:

Käte Thomsen

Tlf.: 40562646

broedremenigheden

@christiansfeld.tv

Redaktør: Käte Thomsen

Guds rige forener os ved Kristi nærvær.

Når Guds rige kommer, sker det på mange måder. Guds rige er et begreb, der ofte bruges for at forstå, hvad det er at være kristen eller ikke at være. Det er et begreb, der tager udgangspunkt i det, vi kan forstå, nemlig et rige, en nation, et land. Det er en enhed, der både defineres ved sit indhold, det kan være indbyggere, geografi, sprog og andet, og det defineres ved sine grænser.

Guds rige sprænger begrebet. Det kan defineres ved indhold, for der er nogen, der bekender sig til at være hjemmehørende i det rige, men først og fremmest defineres det ved ord som kærlighed, nåde, tilgivelse, frelse. Grænserne for Guds rige er vanskeligere at drage, for nok tror vi, fordi vi læser det i den Hellige Skrift, at Guds rige defineres ved den troende menighed, men hvor går grænserne, for tro, for tillid. Har man tro som et sennepskorn er det nok, tro er ikke en kvantitativ størrelse, men en indholdsmæssig ting.

Guds rige er mere end et land, mere end et begreb, mere end en nation. Guds rige er en virkelighed, skabt af Gud for mennesker. Guds rige er ikke af denne verden, men er dog i denne verden.

Guds rige er, hvor Kristus som brudgommen forenes med bruden, nemlig dem, der er forløst ved hans blod. "Som en ung mand tager jomfruen til hustru, tager din genopbygger dig til hustru, og som en brudgom fryder sig over sin brud, fryder din Gud sig over dig." Disse ord blev engang sagt til Jerusalem og de siges nu til den menighed, dem, der tror på Guds Søn, Jesus Kristus. Skal kirken, menigheden, Guds rige blomstre og vokse, så er det vigtigt, at få øje på, hvordan Gud arbejder i kirken. Det må være vor bøn, at vi får Guds gerning i kirken at se. I kirken må vi forvente en indgriben fra hans side.

Jørgen Bøytler

Prædikensamling af Jørgen Bøytler

”Talen i salen” er titlen på en prædikensamling af Jørgen Bøytler. Udgivelsen blev markeret med en velbesøgt uformel samling i Søstrehusets Korsal en solskinsfyldt eftermiddag den sidste mandag i april.

Bogen indeholder 15 prædikener, der er holdt i kirkesalen de seneste år. Der er taler fra genindvielsen af den restaurerede kirkosal og festgudstjenesten i anledning af Christiansfeldts optagelse på UNESCO’s verdensarvsliste – med royal deltagelse.

Hver prædiken afsluttes med en salme fra Brødremenighedens righoldige musikalske arv. Jørgen Bøytler har selv udvalgt bogens prædikener blandt de ca. tusind prædikener, han har holdt i de godt 20 år, han har været præst i Brødremenigheden.

”Taler og prædikener med bidrag af grev Zinzendorf” er bogens undertitel. Jørgen Bøytler har været i Brødremenighedens arkiv og udvalgt to prædikener af Zinzendorf. De er gengivet i bogen med den oprindelige retskrivning, men med nutidens bogstaver, så alle kan læse dem. En af Zinzendorfs prædikener er holdt 3. søndag efter påske, og en af de 15 prædikener fra nutiden er over samme evangelietekst. Det giver læserne en sjælden mulighed for at forholde sig til to prædikener, der er holdt med 300 års mellemrum.

Bogen er illustreret med smukke farvefotos af Ole Akhøj. Bogens forside er et maleri af billedkunstner Leif Kath, der bor i Christiansfeld. ”Talen i salen” er udgivet af det lokale forlag, ProRex

Forlag, så bogen er i vidt omfang udtryk for et godt lokalt Brødremenigheds-samarbejde. Bogen kan købes i **Søstrehuset** og på **www.prorex.dk**.

*Leif Kath og Jørgen Bøytler
ved receptionen*

Uddrag af forfatterens forord til ”Talen i salen”

Sædvanligvis vil udgivere af prædikensamlinger udtrykke ydmyge forbehold, og det skal jeg også hermed gøre. En prædiken er mundtlig, det talte ord, så en skriftlig fremstilling af nogle prædikener yder måske ikke helt de talte prædikener retfærdighed. Det får dog være!

Denne samling af prædikener er holdt ud fra en grundholdning til Skriften som Guds Ord med det helt klare og tydelige centrum i Kristi gerning. Alle sandheder i Skriften eksisterer kun i lyset af Kristus, retfærdighedens sol. Skriften er et middel, ikke et mål. Målet er at få malet Kristus for øje. Håbet er selvsagt, at læseren finder interesse og muligvis endda glæde og hjælp ved læsningen. Et par prædikener af Grev Zinzendorf er medtaget. De kan dels tjene som en klangbund, et historisk vidnesbyrd om, hvor fra en væsentlig del af min forståelse af kristendommen i det 21. århundrede kommer. Dels kan de måske også tjene som et eksempel på, hvordan Brødremenigheden har udviklet sig siden 1700-tallet, uden nogen sammenligning i øvrigt med Zinzendorf. De skal læses langsomt. Finder læseren tonen i sproget, er der en rigdom at hente.

Samlingen er også et forsøg på at give et indtryk af nogle af de aspekter, som i Brødremenigheden er vigtige. Kristus i centrum, kristendom er vedkommende, evangeliet er fantastisk. Forkyndelse må gerne kalde på eftertanke. Jeg opfatter prædikenen som en enestående genre, hvor flere lag i kommunikation mødes, og hvor menighedens gensvar findes i den eventuelle inspiration, glæde, men også refleksion, prædikenen måtte give.

Jørgen Bøytler signerer ”Talen i salen”

Vigtigt er det, at prædikenen holdes i en sammenhæng, der hedder gudstjeneste. Gudstjenesten har flere elementer. Gudstjenesten består af liturgi, hvor menigheden kommer til orde. Den består af salmesang, hvor menigheden kommer til orde. Den består af bøn, hvor man fejlagtigt kunne tro, at præsten kommer til orde. Sådan opfatter jeg det ikke. Om nogen er det Ånden, der kommer til orde. Og det mystiske, det utrolige sker: Det guddommelige eksperiment af støv og ånd, med Grundtvigs ord, kommer til orde i støvets og åndens helhed.

I den ortodokse kirke tales der om liturgien efter liturgien. Det er, når gudstjenesten animerer mennesket til at gå ud i verden og elske. Elske næsten. Helbrede, hjælpe, dele ud af sin rigdom. Det kan hedde diakoni. Hermed sættes prædikenen på plads. Når den er bedst, er den en integreret del af liturgien, sangen, tilbedelsen og liturgien efter liturgien. Hvis en prædiken kan være med til at inspirere en gudstjenestedeltager til at følge kaldet til at gå ud i hverdagen og leve evangeliet i tjeneste for næsten, er den ikke forgæves. *Else Marie Larsen ProRex Forlag*

Unitas Fratrum - Brødremenighedens historiske forening.

Brødremenighedens Historiske Forening holdt for nogle år siden årsmøde og generalforsamling i Christiansfeld.

I 2019 afholdes generalforsamling og årsmøde i Hamborg/Altona. Der vil blive fortalt om Altonas kirkehistorie i det 18. århundrede fra forskellige vinkler. Vi hører også om, hvor Brødremenigheden var engang, og vi hører noget om de gamle vigtige handelshuse, hvorfra mange af brødremenighedens varer og personer i tidens løb er udsendt fra eller rejst ud fra. Gudstjenesten bliver som sædvanlig afholdt i den menighed, der afholder årsmødet. I år bliver mødet holdt i Hamborg, og så er Gudstjenesten hos menigheden i Hamborg. Gudstjenesten er den 29. september kl.10.30 i Heilandskirche, Winterhuder Weg 132 Hamborg. Alle er velkomne.

Man kan kontakte sekretæren for flere oplysninger om dagene på mail.: m.e.winther@web.de eller på www.unitas-fratrum.de

Kirsten Gubi

Næste gang er vi 10 år ældre.

Passionsspillet i Oberammergau spilles hvert tiende år – efter spillet i 2020, må vi altså vente 10 år, inden der igen er mulighed for at komme på tur til Oberammergau.

Nu skal man ikke kun se passionsspillet, men det er mit klare indtryk efter rejselederopgaver i forbindelse med passionsspillet siden 1970, at det for langt de fleste, hvis ikke alle, er en stor og uforglemmelig oplevelse.

Efter et par dage i Oberammergau fortsætter turen til Prag, hvor vi sætter fokus på Jan Hus og hans betydning både for Brødremenigheden og reformationen.

Turen slutter med to dage i Herrnhut. Vi deltager i gudstjenesten i Brødremenigheden, drikker kirkekafe, besøger kirken i Bertelsdorf, hvor den fornyede Brødremenighed blev stiftet d. 13. aug. 1727. Vi besøger grev Zinzendorfs slot, inden vi skal have grillaften sammen med Brødremenighedens medlemmer. Knud Elmo Knudsen vil fortælle bl.a. fra arbejdet i DR Congo, hvor anden fase af det store sundhedsprojekt netop er sat i gang.

Der venter flere gode oplevelser i Herrnhut. Vi skal på byvandring, på Gudsageren, i kirken, se salen, hvor løsens ordene bliver udtrykket, og vi ender ved stjernefabrikken, hvor vi er lovet adgang til produktionsafdelingen. Så er der tid på egen hånd, inden vi skal hygge os på vores sidste aften sammen. Der arbejdes på en overraskelse eller to.

Der er endnu ledige pladser på denne rejse til Oberammergau, Prag og Herrnhut, men vent ikke for længe med henvendelse til Felix Rejser på tlf. 75 92 20 22 om reservation / bestilling.

Knud Elmo Knudsen og undertegnede glæder os meget til at lede en rigtig god og spændende rejse fra d. 21. – 28. juli 2020.

Velkommen på rejsen!

Erik Baun

Invitation til årets Sommerfest

Sted: Søstrehusets have fredag den 16. august kl. 15.00

Program for dagen er endnu ikke klar, men festudvalget skal nok finde på nogle gode aktiviteter til dagen. Sæt kryds i kalenderen og mød op til en dag i fællesskabets tegn. Et står fast, dagen begynder med kaffeboard.

Hvem vil bage boller og kage til dagen?

Alle medbringer noget spiseligt, som vil blive sat frem på anretterbordet. Det kan være noget der kan lægges på grillen. Det kan være salat, kylling, pølser, tærter, dessert, og ost m.m. kun fantasien sætter grænser. Der kan købes diverse ”vand,” øl, og vin til rimelige priser, og der vil være et stort køleskab klar til maden, når vi mødes kl. 15.00.

Vi håber rigtig mange vil sætte dagen af og vil være med i fællesskabet. Af hensyn til opstilling af telt/tekte og borddækning m.m. vil vi være glade for tilmelding.

Tilmelding kan ske på e-mail: broedremenigheden@christiansfeld.tv eller Käte Thomsen på 40 56 26 46.

Danmarks Økumeniske Kvindekomité fejrer 50 års jubilæum

Lørdag den 10. august 2019 fra kl. 10.30-17.00.

Samme dag fejrer Danmarks Økumeniske Kvindekomité, at Den Internationale Bededag har 100 års jubilæum. I 1919 afholdt man for første gang bededagen på en fast dag, den første fredag i marts på verdensplan. Adressen

er: Sankt Hans Kirkes menighedslokaler Sankt Hans Plads 1, 5000 Odense C. Pris for brunch og eftermiddagskaffe er 250 kr. Dagens festtale bliver holdt af verdensformanden for kvindebenedagen Laurence Gangloff fra Frankrig. Talen vil blive oversat til dansk.

Velkommen til at være med i et fælleskab af kvinder. Tilmelding til Anni Pedersen, mobil 51762315 eller annigretepedersen@gmail.com Betaling ved tilmelding via MobilePay 51762315 eller Reg.nr. 9570 kontonr. 0012670060 Husk at anføre fornavn og efternavn. *Kirsten Gubi*

Løsensordene for 2022 trukket på Zinzendorfs slot.

Den 15. maj blev Løsensordene for 2022 trukket i Herrnhut. Denne gang dog i Bertelsdorf, hvor Zinzendorfs slot findes. Indtil 1913 havde Unitets ledelsen hjemme på slottet, og derfor er mange tidligere løsensord også blevet trukket der. Slottet er gennem de sidste 17 år blevet genopbygget. For 8 år siden opdagede man **"Løsensdøren."** På døren til arbejdsværelset havde grev Nikolaus Ludvig v. Zinzendorf ladet anbringe en kombination af et bibelvers (Luk. 10. 42) og en salme.

Den smukke dør præsenteres.

Årgang 2022 er en ganske særlig årgang. For 300 år siden altså i 1722 blev Herrnhut grundlagt af mæriske flygtninge på Bertelsdorfs jord. Hvorfor nu Løsensordene til 2022 allerede nu? Sagen er den at Løsensbogen er en lille verdensomspændende andagtsbog som indeholder to bibelord til hver dag, et gammel testamentligt og et nytestamentligt og Løsensbogen har et oplagstal på ca. to millioner eksemplarer og udkommer i mere end hundrede lande og på over 50 forskellige sprog. Bibelordene er de samme i alle udgaver, dvs. det kræver meget arbejde inden bogen er klar. Der skal bruges 130 tons papir og 600 kg farve til trykningen.

Løsensordet udtrækkes af en samling på godt 1800 gammeltestamentlige skriftord, der hver har et nummer opnoteret på kort. Kortene blandes i en bovle, der anbringes på bordet i mødesalen på Vogtshof i Herrnhut, hvorefter direktionen og andre fra Brødremenigheden udtrækker et ord til

Årgang 2022 er en ganske særlig årgang. For 300 år siden altså i 1722 blev Herrnhut grundlagt af mæriske flygtninge på Bertelsdorfs jord.

Hvorfor nu Løsensordene til 2022 allerede nu? Sagen er den at Løsensbogen er en lille verdensomspændende andagtsbog som indeholder to

Zinzendorfs slot i Bertelsdorf

hver dag året rundt. De udtrukne bibelord bliver omhyggeligt protokoleret og videregivet til den medarbejder, der skal udvælge de nytestamentlige skriftord. Ordene fra Ny Testamente kaldes læreteksten, og de udvælges sådan, at der bliver en forbindelse, dels med de gammeltestamentli-

ge bibelord og med den kirkelige årstid. Herefter sendes bibelordene til medarbejderne i de forskellige sprogområder.

Oprindelsen går tilbage til 1728, da grev Zinzendorf en aften gav menigheden i Herrnhut et salmevers, der skulle være den kommende dags løsen. Det udviklede sig hurtigt til, at der hver dag blev udvalgt et salmevers, der skulle være ledetråd for tanker og samtaler dagen igennem, og snart blev det organiseret således, at der hver morgen gik en broder gennem byen og i alle Herrnhuts 33 huse meddelte Dagens Løsen.

Zinzendorf indså snart, at der var brug for en trykt Løsenbog, og han gik i gang med at sammensætte en for året 1731. Dette arbejde blev færdigt i juni 1731, hvor Zinzendorf var gæst ved det danske hof i København i anledning af Chr. den VI. og dronning Sofie Magdalenes kroning. Derfor kunne grev Zinzendorf sidde i København og skrive forordet til Løsenbogen, som han tilegnede den fromme prinsesse Sofie Magdalene som blev til en betydelig støtte for den herrnhutiske vækkelse i Danmark.

Løsenbogen er udbredt, langt ud over Brødremenighedens grænser. Her igen læser mange mennesker verden over de samme bibelord på samme dag.

Käte Thomsen

Kirkepladsen får navneforandring til Grev Zinzendorfs Plads

Grev Zinzendorf har lagt navn til pladser i andre Brødre-menigheds byer rundt omkring i verden. Det er ikke så underligt, når man tænker på, at det var ham, der i 1722 gav tilladelse til, at de mæhriske brødre måtte bosætte sig på hans jord og dermed kunne grundlægge byen Herrnhut.

Fra Herrnhut voksede Brødre-menigheden til store dele af verden og kom jo således også til Christiansfeld, som i 2015 blev optaget på UNESCO's Verdensarvsliste efter at have været på UNESCO's tentative liste i 22 år.

Herrnhut i Tyskland og Bethlehem i Amerika ønsker nu også at søge om optagelse på verdensarvslisten. Allerede da Christiansfeld blev optaget, blev der opfordret til, at flere Brødre-menighedsbyer skulle søge om optagelse. For at det kan lykkes, skal man være sikker på, at der er fuld opbakning fra kommunen og fra kulturarvsstyrelsen, og at der er en levende menighed, der står bag ansøgningen. Disse tre kriterier er nu på plads begge steder. Byrådet i Herrnhut har sendt en forespørgsel til UNESCO, som skal opklare om ansøgningen sammen med Bethlehem kan blive en realitet, og stadig er et ønske. Man afventer ligeledes, at Sachsen erklærer sig parat til at understøtte ansøgningen finansielt.

Det må være en fordel, at Christiansfeld allerede er på UNESCO's Verdenskulturarvsliste. For det første betyder det, at UNESCO i forvejen har kendskab til Brødre-menigheden, og for det andet er der en del af det materiale, der blev lavet til Christiansfeld ansøgningen, som kan genbruges, fordi det er en beskrivelse af Brødre-menigheden og dens kulturhistoriske betydning. Hvad det vil betyde for Christiansfeld, kan man kun gisne om, men mon ikke det vil bringe flere turister, der målrettet søger UNESCO steder. Spændende hvordan det går.

Käte Thomsen

Særudstilling: Jørgens Rejser – en livsrejse og en verdensrejse

Christiansfeld Centret åbner den 21. juni særudstillingen i Søstrehuset om ”Jørgens Rejser”. En udstilling der fokuserer på præst Jørgen Bøytler og hans omfattende internationale arbejde i Brødremenighedens tjeneste. Udstillingen består af en blanding af tekster, citater, fotos og genstande fra Jørgens mange rejser og oplevelser rundt om i verden. Man kan bl.a. høre om Jørgens tid som tømrer i Afrika og om hans rolle som generalsekretær for den verdensomspændende Brødrekirke. Særudstillingen tager dig med på en rejse rundt om i verden og på en personlig livsrejse med Jørgen Bøytler.

Udstillingen er åben i perioden 21. juni 2019 – 26. januar 2020 i

Christiansfeld Centrets normale åbningstider.

Ny guidet tur. ”**Brødremenigheden og den store verden**”

Christiansfeld Centret kan også tilbyde en ny guidet rundvisning, der tager udgangspunkt i Brødremenighedens internationale arbejde. Oplev Christiansfeld fra en ny vinkel, når du med Christiansfeld Centrets guider ser steder i den historiske bydel, der emmer af historier om Christiansfeld og Brødremenigheden set i et globalt perspektiv. Med udgangspunkt i huse, steder, gravsten og genstande på museet fortælles historien om Brødremenighedens internationale arbejde – før og nu.

BDM - nyt

Albanien tur/retur

I juni måned aflagde Martin Højgaard Jensen og undertegnede et besøg i Albanien. Formålet med besøget var ikke mindst, at få Martin introducere-

ret til arbejdet, se de steder, hvor Brødrekirken har arbejde og møde de mennesker, der er engageret som medarbejdere i kirken. Det blev et fantastisk besøg, hvor vi fik lov til at møde en kirke, der ønsker, at evangeliet skal nå længere ud, men samtidig også en kirke, der har syn for de men-

nesker, der har brug for hjælp, såvel menneskelige som fysiske behov. Brødrekirken gør en stor forskel i relation til de mennesker, den har kontakt med, og vi glæder os overordentligt meget over, at vi får lov til at være i partnerskab med kirken.

Udfordringen er, at mange stadig opfatter det religiøse perspektiv som et svaghedstegn. Under kommunisttiden sagde lederne, at religion er opium for folket. Heldigvis er denne tanke på retur, og det ses ikke mindst ved, at mange unge mænd i dag er engageret i kirken. Men samtidig oplever nogle kirkemedlemmer, at de møder modstand fra deres ægtefæller som ikke ønsker, at de skal være en del af kirken.

Én af lederne, Dena Grillo Fortuzi, er blevet ansat i kirken, en ansættelse, som BDM har lovet at støtte gennem indsamlede midler fra flere sider, bl.a. Y's-Men i Danmark. Det har stor betydning, at Dena nu kan koncentrere sig om sine teologiske studier og arbejdet i Kirken.

Dena Grillo Fortuzi

PHC-projektet i DR Congo

Knud Elmo Knudsen har været i DR Congo for at være med til at påbegyn-
de fase 2 af PHC-projektet. Knud er nu tilbage igen i Christiansfeld. Knud
har haft en vellykket tur.

Både TV og radio var til
stede, da projektet blev
igangsat. Myndigheder-
ne i området er meget
positivt indstillet i for-
hold til projektet. Det
betyder bl.a., at de har
tildelt to læger, der skal
arbejde i projektet. Der-
udover har kirkeledel-
sen fundet en særdeles
velkvalificeret mand til
at være projektleder.

Knud modtages i Congo

Han har tidligere arbejdet med lignende projekter, dog inden for et andet
område. Derudover er der både præster og evangelister med, når der bliver
afholdt seminarer og vist film i de forskellige landsbyer, så det bliver syn-
ligt, at PHC-projektet er et samarbejde med Brødrekirken. Vi glæder os
meget over, at vi kan fortsætte dette vigtige arbejde omkring Tanganyika-
søen, hvor det egentlige formål er skabe en bedre sundhedstilstand i områ-
det. Koleraudbrud er til stadighed en udfordring pga. befolkningens adfærd
i forhold til brug af søen og vandet fra søen.

Missionskonference

Fra den 20.-22. september afholder BDM – i samarbejde med All Nations
Christian College – en missionskonference på Grejsdalens Efterskole i
Vejle under temaet Guds mission i en foranderlig verden. Vi håber, at der
er mange, der vil melde sig til konferencen som er for alle aldersgrupper.
Fælles for alle er, at deltagerne er optaget af, hvordan vi kan virke for
Guds mission netop dér, hvor vi er – nationalt som internationalt.

30 års jubilæum i BDM-butikken

Det er sjældent det sker, men den 17.6. fejrede Mette Erlang, at hun har været i BDM-butikken i 30 år. Det skete i forlængelse af et butiksmøde, hvor medarbejderne

i forvejen var samlet. Mette fortalte om nogle af de oplevelser, hun havde haft gennem årene. Mange ting har ændret sig. Nye medarbejdere er kommet til, og det gælder ligeledes varesortimentet.

Selv fortæller Mette, at hun blev medarbejder ved et tilfælde. Hun har jo oplevet både op- og nedture i arbejdet, men hun har holdt ud.

*Mette fortæller om oplevelser
hun har haft i de 30 år*

Vi er dybt taknemmelige for den udholdenhed, Mette har vist i opgaven. Frimodigt, men med en ydmyg tilgang til opgaven, har hun stået der og gjort en formidabel indsats. Vi ønsker Mette Guds velsignelse over liv og fremtid.

Samtidig vil vi gerne opfordre flere – både kvinder og mænd – til at melde sig under fanerne. Der mangles medarbejdere i butikkerne, og man behøver kun at melde sig for få timer om ugen, for at være med. I første omgang kan man endda bare komme på listen over afløse-re. Velkommen!

Jens Peter Reijkær

Suppedas i Duetten

Der er suppe med brød i Duetten følgende datoer:

Onsdag den 11. september

Tirsdag den 29. oktober

Torsdag den 14. november

Der er samvær og kaffe fra kl. 15.30. Suppen serveres kl. 17.30.

Pris for voksne 25 kr. Der kan købes drikkevarer.

Gerne aftalte penge eller mobilepay. Børn spiser med gratis.

Tilmelding til Anne-Marie 30 26 22 76 eller tilmeldingslister i kirken

Kirkefrokost i Duetten

Umiddelbart efter Gudstjenesten er der frokost i Duetten følgende datoer:

Søndag den 20. oktober

Søndag den 8. december

Prisen er 40 kr. for voksne. Der kan købes drikkevarer.

Gerne aftalte penge eller mobilepay. Børn under skolealderen halv pris.

Tilmelding til Anna 21 60 66 41 eller på tilmeldingslister i kirken

Fra kransenedlæggelsen i Christinero den 17. juni

*Kristian Grøn fortæller om
Christina Frederica von Holstein*

*Henning Jacobsen
lægger kransen*

Anna Nitschmann *fortsat fra nr. 2 2019*

En anden hændelse lyder næsten helt utrolig for nutidens kirke. Martin Linner trådte tilbage som over Ældste for brødrene på grund af sygdom. Leonard Dober skulle være hans efterfølger, og indtil han kunne returnere fra De Vestindiske Øer, kunne kun en person komme på tale til at fungere på midlertidig basis nemlig den attenårige Anna Nitschmann. Selveste Grev Zinzendorf sagde, at Anna styrede menigheden, som Deborah styrede Israel. Sikke et vidneudsagn til denne bemærkelsesværdige unge kvindes evne, og sikken en interessant kommentar om gruppens villighed til at lade sig lede åndeligt af én så ung. Faktisk gjorde hun alt som en præst gør undtagen at forvalte sakramenterne.

Omkring det tidspunkt opstod ønsket om at tage Anna med til mange fremmede lande. Hun blev medlem af ”Pilgrims Menigheden,” sammen med grev Zinzendorf, hans datter og sommetider også hans kone Erdmute. De tog på prædike rejser til Wetteravia, til Holland, til England og også til

de Baltiske lande. De var nødt til at være ”pilgrimme” fordi greven var blevet landsforvist fra Herrnhut. Selv Amerika kaldte på Anna. August Gottlieb Spangenberg var taget til Amerika for at besøge en gruppe, som havde boet en tid i Herrnhut. Han opdagede stort behov for religiøs hjælp blandt tyskerne i Pennsylvanien.

Det første hus i Bethlehem i Pennsylvanien

nien. Mærkeligt nok insisterede han på, at de hellere ville lytte til en kvinde, der var oprigtig og ydmyg end de ville bryde sig om en mand.

Resultatet blev at Anna rejste til Pennsylvaniaen i 1740 sammen med hendes far og biskop David Nitschmann samt flere andre. Dette selskab skabte grundlæggerne af Bethlehem og grev Zinzendorf gav Anna megen ære for hendes andel i arbejdet. Medens mændene købte land og lavede byggearrangementer tog hun og en kvindelig ledsager ud på gårdene og skabte venskaber. Hendes vindende personlighed nedbrød barrierer, og hun såede sæden for meget arbejde sidenhen. Hendes navn skulle aldrig blive glemt set i lyset af, at hun var med til grundlæggelsen af kirkerne i Pennsylvaniaen.

Et år efter Annas selskab nåede til Amerika, ankom en anden gruppe med grev Zinzendorf. Han havde set bort fra sine titler og embedet som biskop for at komme til Amerika. Desværre så det ud til, at han havde forsømt at udarbejde sine finansielle anliggender tilfredsstillende. I et stykke tid som fremmed og ikke særlig god til det engelske sprog var greven også økonomisk i forlegenhed.

Anna trådte smukt til og gav ham indsamlede penge, som hun havde fået til at dække hendes egne udgifter. Hun havde været i stand til at spare dem op ved hjælp af forskellige arbejdsopgaver som hun påtog sig at udføre med sine hænder.

Hun deltog i gruppen af pilgrimme som rejste blandt indianerne. Hun fortalte, at 3 gange gik rejsen blandt hedninger. Den sidste gang camperede de i 49 dage i indianer området under åben himmel, blandt giftige slanger og andre vilde dyr. I arbejdet påtog hun sig normalt rollen som et stærk forbillede og hun konkluderede at hun kunne lide at være i Amerika.

Fortsættes i næste nummer

Käte Thomsen

Ny Hjertestarter i Christiansfeld

Stor tak til alle indsamlere der ved Hjerteforeningens store landsindsamling den 28. april gik for at samle ind til en hjertestarter til Søstrehuset. Det lykkedes og den er nu sat op. Stor tak til alle

Kirkelige meddelelser

Konfirmation:

Den 14. april 2019 blev Annemarie Vesterlund og Noah Rasmus Møllgaard konfirmeret

Optagelse:

Ved skriftlig meddelelse blev Janice Jacobsen, Kipili, Tanzania optaget i menigheden.

Indsamlede midler gennem kollekter:

Ved redaktionens slutning var der siden sidste blads udgivelse indkommet til:

Brødremenighedens Danske Mission	9.353,00 kr.
Brødremenigheden i Christiansfeld	898,00 kr.
Unitets Bededag	879,00 kr.

Vi takker på modtagernes vegne

Sommerfest i Søstrehusets have fredag den 16. august klokken 15.00

Læs mere side 6

Facebook gruppe for menighedsmedlemmer

Søg på Brødremenigheden

50 års jubilæum i Danmarks Økumeniske Kvindekomite

Lørdag den 10. august klokken 10.30 - 17.00 Læs mere side 6

Sykreds 3. kvartal 2019

05. september: Sissel Madsen kommer og fortæller om sit arbejde på Center for Rehabilitering og Specialrådgivning.
19. september: ”Se hvad jeg har fundet” ved Trille Andersen, Museet
03. oktober: Karen Margrethe Lorentzen fortæller om en systue i Rukwa der syr tasker m.m. som sælges i Karibu.
17. oktober: Efterårsferie
31. oktober: Vi går på Gudsageren efter kaffen. Gudsageren vil da være færdig renoveret. Anna Svennesen vil fortælle om 18 familiegravsteder, hun har arbejdet med. Husk passende fodtøj. I tilfælde af meget dårligt vejr, bliver vi i Lindegade 26.

Koncerter i 3. kvartal 2019

04. august: Kl. 16.00 Koncert i Korsalen med Duo
Lena Kravets – violoncello
Tobias Kassung – guitar
Kølner Klassisk ensemble
03. september Kl 19.30 Klassisk Christiansfeldt koncert i Korsalen
Jakob Alsgaard Bahr, piano
15. september Kl. 16.00 Koncert i kirken med Per Nielsen

Suppedas

Onsdag den 11. september

Tirsdag den 29. oktober

Torsdag den 14. november

Se mere side 15

Kirkefrokost

Søndag den 20. oktober

Søndag den 8. december

Se mere side 15

Måned:	Dato:	Dag:	Tid:	Sted:	Tjeneste:	Tekst:	Præst:
Juli	7.	3.søndag efter trinitatis	10.30	Store sal	Gudstjeneste	Luk. 15,1-10	J. Bøytler
	14.	4.søndag efter trinitatis	10.30	Store sal	Gudstjeneste/Nadver	Luk. 6,36-42	K. Grøn
	21.	5.søndag efter trinitatis	10.30	Store sal	Gudstjeneste	Luk. 5,1-11	J. Bøytler
	28.	6.søndag efter trinitatis	10.30	Store sal	Gudstjeneste	Matt. 5,20-26	J. Bøytler
August	4.	7.søndag efter trinitatis	10.30	Store sal	Gudstjeneste	Luk. 19,1-10	J. Bøytler
	11.	8.søndag efter trinitatis	10.30	Store sal	Stiftelsesfest/Nadver (kor)	Matt. 7,15-21	J. Bøytler
	11.	Kærlighedsmåltid	14.30	Store sal	Kærlighedsmåltid (kor)		J. Bøytler
	18.	9.søndag efter trinitatis	10.30	Store sal	Gudstjeneste	Luk. 16,1-9	J. Bøytler
September	25.	10.søndag efter trinitatis	10.30	Store sal	Gudstjeneste/kaffe	Luk. 19,41-48	J. Bøytler
	1.	11.søndag efter trinitatis	10.30	Store sal	Gudstjeneste	Luk. 18,9-14	J. Bøytler
	8.	12.søndag efter trinitatis	10.30	Store sal	Gudstjeneste/Nadver	Mark. 7,31-37	J. Bøytler
	15.	13.søndag efter trinitatis	10.30	Store sal	Gudstjeneste	Luk. 10,23-37	J. Markussen
	22.	14.søndag efter trinitatis	10.30	Store sal	Gudstjeneste	Luk. 17,11-19	J. Bøytler
	29.	15.søndag efter trinitatis	10.30	Store sal	Høst Gudstjeneste/kaffe	Matt. 6,24-34	J. Bøytler